

Пізнання світу через книгу

Цьогоріч Міжнародний день дитячої книги — ювілейний. 45 років тому за ініціативою та рішенням Міжнародної ради з дитячої книги ЮНЕСКО і ЮНІСЕФ (дитячий фонд ООН) на знак глибокої поваги та любові до Ганса Крістіана Андерсена 2 квітня — день його народження — оголошено Міжнародним днем дитячої книги.

А в 1958 році відома німецька письменниця Йелла Лепман, безпосередньо причетна до започаткування відзначення цього свята, ініціювала рішення про заснування Міжнародної премії імені Г. К. Андерсена. Серед її лауреатів є й українські письменники: Богдан Чалий (поема-казка "Барвінок і Весна", 1973) та Всеволод Нестайко ("Тореадори з Васюківки", 1979).

У рамках ювілейного Міжнародного дня дитячої книги в бібліотеках України, насамперед дитячих, організували низку заходів, основними учасниками яких стали юні читачі. Так, у дитячій бібліотеці — філії Центральної бібліотеки ім. М. М. Коцюбинського (Чернігів) — було проведено зустріч з читачами: "Скільки в світі є книг — стільки друзів нових!" Діти прослухали розповідь про всевітньо відомих письменників, які пишуть для них, взяли участь у літературному конкурсі "Веселий казкар", у якому продемонстрували своє знання творчості Г. К. Андерсена.

У Хмельницькій обласній бібліотеці для дітей відбувся літературний захід "Книжкова акція", яка зібрала справжніх шанувальників книги і читання, активних читачів-підлітків. Кожен із них прийшов на свято з улюбленою книгою зі своєї бібліотеки, утворивши своєрідну книжкову хвилю.

Саме через книгу пізнають юні читачі світ. І це зайвий раз підтвердило відзначення Міжнародного дня дитячої книги. Водночас воно привернуло увагу громадськості до питань дитячого книговидання. Серед найголовніших його проблем — зниження випуску літератури, повільне поповнення бібліотечних фондів, що не обійшло стороною й дитячі книгозбірні загалом, й шкільні зокрема. Так, за даними Книжкової палати України, торік, порівняно з 2010 роком, літератури для дітей та юнацтва надруковано менше за назвами — на 199, за тиражем — на 1136,3 тис. примірників. Як зазначалось у звіті за минулий рік про діяльність Правління Благодійної організації "Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів", останній раз кошти з державного бюджету на закупівлю книг для поповнення фондів бібліотек надходили у 2008 році.

Своєрідною акцією з популяризації надбань національної та світової культури став традиційний Всеукраїнський тиждень дитячої книги, до проведення якого активно залучили співробітники Національної та інших бібліотек України для дітей, а також видавництва, які випускають для них книги. Варто зазначити, що вперше це свято було проведено в роки Великої Вітчизняної війни за ініціативою відомого російського дитячого письменника Льва Кассіля. У нашій державі Всеукраїнський тиждень дитячої книги проводиться з 1993 року. Цьогорічний проходив під назвою "Хай Україна вся читає, бо книга всіх єднає" і був урочисто відкритий 20 березня в Рівному.

Мета цього Тижня — популяризувати читання як традиційне, так і в електронному форматі, активізувати інтерес до бібліотеки як до інформаційного центру кожного населеного пункту. І це можна прослідкувати на прикладі дитячих бібліотек із "глибинки". Так, Володимирецька районна бібліотека для дітей організувала в рамках свята обговорення сучасної дилеми: чи витіснить електронна книга відомі формати друкованих видань — книгу, журнал, газету. До

спільної думки учасники дискусії — учні п'ятих—дев'ятих класів — не дійшли. Однак більшість з них упевнені — не витіснить, а доповнить. А проведений для дітей майстер-клас "Електронні книги у бібліотеці" дав можливість юним шанувальникам книги ознайомитись з "живою" віртуальною книгою та навчив нею користуватись. За допомогою комп'ютера вони могли не лише читати текст, переглядати ілюстрації, "оживляти" їх, а й чути голоси персонажів.

У березні літературний світ відзначив 185-ту річницю від дня народження Леоніда Глібова. Звичайно, цей ювілей знайшов відображення у заходах Всеукраїнського тижня дитячої книги. Районна дитяча бібліотека провела коментовані читання "Його байки не старіють", юні учасники якого ознайомились з життєвим і творчим шляхом славетного байкаря, читали його казки "Вовк та Ягня", "Вовк і кіт", "Щука", "Мірошник", "Ведмідь-пасічник". У цьому році виповнюється 975 років з часу заснування Ярославом Мудрим першої бібліотеки Київської Русі. Історичним екскурсом у минуле "Перша бібліотека на Русі" й завершився Тиждень на Володимирщині.

До учнів п'ятих класів київської гімназії № 191 завітала дитяча письменниця Леся Воронина, лауреат конкурсів: Національного "Краща книга України 2009", Міжнародного літературного "Дитячий портал" (2006), Всеукраїнського романів, кіносценаріїв і п'єс "Коронація слова" (2005), "Книжка року Бі-Бі-Сі" (2008), VI Московського міжнародного "Мистецтво книги" у номінації "Книга для дітей та юнацтва" за книгу "Сни Ганса-Християна" (2009). Усім юним учасникам книжкових іменин було запропоновано нові видання українських письменників від "Грані-Т", у репертуарі якого дитяча белетристика займає помітне місце. На дитячій літературі спеціалізуються майже 20 видавництв: "Веселка", "Видавництво Старого Лева", "А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА", "Ранок", "Теза", "Махаон", "Свічадо".

До цих свят активно долучились й 32 дитячі бібліотеки Кіровоградщини: в обласній бібліотеці ім. А. П. Гайдара відбулося театралізоване дійство "Величність Книга запрошує на Книжкові іменини". Протягом тижня юні читачі взяли участь у великій кількості заходів: днів голосного читання "Читали, читаємо і читатимемо завжди!", літературно-розважальній програмі "У світі героїв усіх століть" та "Книга — твій друг, без неї як без рук!", віртуальній подорожі "Пам'ятники літературним героям", Дні відкритих дверей "На гостини у бібліотеку" та Днях інформації, енциклопедій, періодики, знайомства з електронною книгою, а також у презентаціях книжкових виставок, нової літератури та засіданні бібліотечної міні-школи "Вулик" на тему: "Мандруємо у казку." Бібліотеки області здобули позитивний досвід у пропаганді дитячої книги і дитячого читання. За останні десять років фонд Кіровоградської обласної бібліотеки для дітей ім. А. П. Гайдара значно оновився. Щороку вони закуповують 3—4 тисячі найновіших сучасних видань для дітей, які надають у користування школярам.

Бібліотека проводить також конкурс "Найкращий читач України" та бере участь у Національному проекті "Україна читає дітям", організацією яких на регіональному рівні займається бібліотека для дітей ім. А. П. Гайдара.

Матеріал підготувала

Олена Дубовик,

провідний фахівець відділу наукового редагування бібліографічної інформації Книжкової палати України